

Doplňková cvičení k 16. lekci

1. Spojte do jedné věty pomocí ablativu absolutního, je-li to možné

1. Magister aberat. Discipuli non discebant.
2. Epistulam tuam legero. Omnia quae facta sunt nuntiabo.
3. Caesar imperator erat. Caesar forum novum condidit.
4. Bellum confectum erat. Dux milites praemio affecit.
5. Te videbam. Gaudebam.
6. Coniurati expulsi erant. Cives putabant pacem servatam esse.
7. Pueri eramus. Parentibus saepe non parebamus.
8. Pueri eramus. In urbe nostra paucae tabernae erant.
9. Sol ortus erat. Ex urbe profecti sumus.

2. Doplňte správný tvar slovesa do konstrukce nominativu s infinitivem a přeložte:

1. Vos stulti esse (*dicere, ind. prés.*) _____ .
2. Pater meus vir optimus esse mihi (*videre, ind. prés.*) _____ .
3. Amici vestri negligentiores nobis esse (*videre, ind. impf.*) _____ .
4. (Tu) molestus esse omnibus (*videre, ind. pf.*) _____ .
5. Consilia tua utiliora quam honestiora esse (*videre, ind. pf.*) _____ .
6. Ille philosophus sapientissimus omnium esse (*videre, ind. fut.*) _____ .
7. Fessus (*videre*) _____ potes.
8. Vos stulta dicere mihi (*videre, ind. prés.*) _____ .
9. Milites fortiter pugnavisse (*dicere, ind. prés.*) _____ .
10. Ille philosophus sapienter locutus esse (*videre, ind. pf.*) _____ .
11. Romanis Hannibal urbe potiturus esse (*dicere, ind. impf.*) _____ .
12. Romani a nullo virtute superari posse (*videre, ind. impf.*) _____ .
13. (Ego) fortasse mentitus esse tibi (*videre, ind. prés.*) _____ .
14. Otiosi esse (*videre, ind. prés.*) _____ et non sumus.

3. Nahrad'te podmět věty výrazy v závorce a větu upravte:

1. Tu diceris sapiens non esse. (*amici tui, amicus tuus, nos*)
2. Romani victuri esse putabantur. (*consul, hostes, copiae Romanorum*)
3. Hercules fortissimus fuisse traditur. (*Lacedaemonii, illae feminae*)
4. Vos multa egregia facinora facti esse existimamini. (*ego, ille, miles, tu*)

5. Ego iubeor hoc facere. (*tu, frater, tuus, omnes*)
6. Nos vetabamur hoc dicere. (*vos, fratres vestri, ego*)
7. Omnes prohibebuntur exire. (*vos, ego, nos*)
8. Puer vetitus erat in curiam adire. (*pueri, feminae, vos*)
9. Servus prohibitus est loqui. (*ancilla, captivi, captivae*)
10. Milites iussi sunt pugnare. (*consul, legio, nos*)

4. Uved'te, jakou podobu by měly vedlejší věty, kdyby byly nezávislé (tj. v řeči přímé):

1. Praga pulcherrima omnium urbium nostrarum esse dicitur.
2. Filius tuus male discere dicebatur.
3. Bene laboravisse videmini.
4. Cave ne quid tibi desit.
5. Hostes urbem nostram aggressuri esse dicuntur.
6. Arx brevi ab hostibus captum iri dicebatur.
7. Eos ad portum celeriter currere vidimus.
8. Cum principibus civitatis locutus esse diceris.
9. Caesar dicebat se bello confecto in castra rediturum esse.
10. Magistri saepe dicebant libros bonos legendos esse.
11. Hic locus ad vivendum aptus esse mihi visus est.
12. Mulieres negabant se umquam res inutilissimas empturas esse.
13. In illa villa scelus gravissimum commissum esse traditur.
14. Iudices legibus parendum esse dixerunt.
15. Iudices dixerunt ut omnes cives legibus parerent.
16. Interrogabamur quem librum lecturi essemus.
17. Sole oriente hostes e castris suis profecti esse dicebantur.

18. Eos petebant ne abessent.

19. Poetae Graeci meliores quam Romani esse putabantur.

5. Přeložte:

doctior fis, doctior fiat, doctissimi fiebatis, doctissimi facti estis;

Puto vos doctiores fieri.

Spero vos doctiores futuros esse.

Cicero consul fit. Cicero consul factus erat.

Fiat voluntas tua.

Factum est.

stane se moudřejším (*sapiens*), zmoudříme, zmoudřeli

Vidím, že jste zmoudřeli.

Augustus se stal císařem.

1. Fortior fies, si bene viribus uteris.
2. Cum Cicero consul factus esset, optimatum partes sustinuit. (*partes sustinere* „vzít na sebe úlohu“)
3. Si dives fierem, plurimos homines beneficio afficerem.
4. Quidquid fit cum virtute, fit cum gloria.
5. Multa ignoscendo fit potens potentior.
6. Consules fiunt quotannis et novi proconsules, solus aut rex aut poeta non quotannis nascitur.
7. Leve fit quod bene fertur onus.

6. Dejte výraz v závorce do správného tvaru. Kde je třeba, doplňte předložku:

1. Marius (*Arpinum*) _____ natus est.
2. Iuvenes Romani (*Athenae*) _____ abibant, ut artem dicendi ibi discerent.
3. Appollo (*Delus*) _____ natus esse dicebatur.
4. (*Urbs Roma*) _____ multi peregrini veniebant.
5. Pompeius hiemare (*Dyrrachium*) _____ constituit.
6. Ille tribunus plebis (*Carthago*) _____ interfectus est.
7. I (*domus*) _____ ! Ite (*domus*) _____ !
8. Crassus, tribunus militum, (*Ariminum*) _____ missus est.
9. (*Athenae*) _____ multa templa fuerunt.
10. Cives (*Athenae*) _____ (*templum*) _____ veniebant, ut sacrificarent.
11. Castra Gallorum (*opportuni loci*) _____ erant posita.
12. Proconsul (*Roma*) _____ in provinciam profectus est.
13. Legati ad ducem (*Corinthus*) _____ venerunt
14. Praeco („hlasatel“) omnes cives (*forum*) _____ convocavit.
15. Nobiles (*rus*) _____ abibant et (*rus*) _____ otium capiebant.
16. Multi in publico id quod (*domus*) _____ dicebant, dicere non poterant.

7. Přeložte a vysvětlete, jaký je rozdíl mezi jednotlivými vazbami.

1. Consul exercitum ad Capuam duxit, sed urbe potiri non potuit, cum ab Hannibale defenderetur.
2. Caesar ad oppidum Avaricum profectus est.
3. Caesar in oppidum Avaricum venit.
4. Caesar Tarentum venit.
5. Interim Syracusis legatos venisse nuntiatum est.
6. Interim a Syracusis legatos venisse nuntiatum est.
7. Duo legati ex urbe Roma ad ducem missi sunt.